

vicích ze dne 22. prosince 1924, jakkoli projev ten vzešel a stal se obviněnému známým teprve plně tři týdny po té, když závadný článek byl napsán a otištěn. § 4 zák. vyžaduje pro beztrestnost aspoň důkaz okolností, pro které tvrzení zprávy mohlo býti považováno důvodně za pravdivé. Již z tohoto doslovu zákona («mohlo») vyplývá zřejmě, že důkaz ten může veden býti na základě okolností, které v době urážky již existovaly. Jestliže se tedy rozsudek na doklad přesvědčení soudu, že obžalovaný provedl důkaz pravděpodobnosti (§ 4), dovolává jmenovitě i prohlášení okresní správní komise ze dne 19. po případě 22. prosince 1922, tedy tři týdny po uveřejnění článku učiněného, a to opětně a s takovým důrazem, že nelze vyloučiti, že by nalézací soud, kdyby toho nebylo, nebyl snad dospěl na základě ostatních výsledků přelíčení k témuž pro obžalovaného příznivému výsledku — nutno výrok o provedení důkazu podle §u 4 zákona na tomto podkladě spočívající označiti právně pochybeným. Ovšem nelze tu vyloučiti možnost, že by skutečnosti, stavší se případně již před sepsáním článku (1. prosince 1924) a tvořící podklad a příčinu onoho projevu politování dne 22. prosince 1924 vysloveného, mohly býti způsobilým zdrojem pro důkaz pravděpodobnosti podle §u 4 tisk. novely; než, že by snad takové skutečnosti, jsoucí již před 1. prosincem 1924 a zavdavší pouze ve svých důsledcích po příslušném úředním šetření podnět k onomu projevu politování, byl měl soud, označiv důkaz pravděpodobnosti za zdařený, na mysli, z důvodů rozsudečných, dovolávajících se výslovně pouze onoho »prohlášení okresní správní komise«, nevysvítá; i při takovémto pojímání věci nutno proto zmatečnou stížnost soukromého obžalobce pokládati za odůvodněnou, ježto osvobozující výrok soudu v dosavadní své úpravě a stylisaci je při nejmenším nejasným a to, ježto tu jde o nejasnost ohledně bodu důležitého a rozhodujícího, způsobem takovým, že tím jest podmíněna jeho zmatečnost s hlediska čís. 5 §u 281 tr. ř. Byť i tedy ostatní vývody, jimiž napadá zmatečnou stížnost po stránce formální správnost rozsudkových závěrů stran provedení důkazu podle §u 4 zákona, nejevily se udržitelnými, sluší přece jen pro onu vadu označiti zmatečnou stížnost obžalobcovu odůvodněnou a proto bylo jí vyhověti, rozsudek i v osvobozující části zrušiti jako zmatečný a věc vrátiti v její celistvosti do první stolice k opětnému projednání a rozsouzení.

Čís. 2712.

K pojmu »při úkonu náboženském« (§ 303 odstavec druhý tr. zák.) stačí, stal-li se projev v době, po kterou byl pachatel duchovní místně a pro obecenstvo poznatelně v bezprostředním vztahu k náboženskému úkonu a na místě k úkonu tomu určeném, třebaže výkon úkonu sám ještě nepočal anebo již skončil; přerušeni spojitosti mezi náboženským úkonem a závadným výrokem.

(Rozh. ze dne 24. března 1927, Zm II 498/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mor. Ostravě ze dne 14. září 1926, jímž byl obžalovaný podle §u 259 čí. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin proti veřejnému pokoji a řádu podle §u 303 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil krajskému soudu v Mor. Ostravě, by ji znovu projednal a o nř rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku podle čí. 9 a) §u 281 tr. ř., že nesprávně vykládá § 303 odst. druhý tr. zák., pokud jde o pojem »při úkonu náboženském«. Rozsudek vylučuje skutkovou podstatu §u 303 odst. druhý tr. zák. pouze proto, že obžalovaný učinil závadný projev stoje na stupních hlavního oltáře, po skončení mše svaté a požehnání. K pojmu »při úkonu náboženském« stačí, stal-li se projev v době, po kterou byl pachatel místně a pro obecnostvo poznatelně v bezprostředním vztahu k náboženskému úkonu a na místě k úkonu tomu určeném, třebaže výkon úkonu sám ještě nepočal anebo již skončil, tedy za okolností, za jakých jest tu nebezpečí, že posluchačstvo nebo část jeho může považovati dotčený projev za úvod, část nebo doplněk náboženského úkonu, a že projev může následkem toho působiti obdobnou autoritou jako projevy z rámce náboženského úkonu nevybočující. Výsledky hlavního přelíčení poukazyvaly sice k tomu, že obžalovaný po skončené mši a požehnání zůstal v bohoslužebném rouchu státi u oltáře, který byl zůstal tak jako při mši svaté a požehnání, a mluvil na stupních oltáře o náboženských věcech a potom o volbách, — rozsudek se však těmito okolnostmi vůbec nezabývá a nevyslovuje se, zda je pokládá za prokázány, či nikoli. Z toho jest patrné, že nalézací soud je mylného názoru, že skutková podstata přečinu podle §u 303 odst. druhý tr. zák. je dána jen v případě, kdy závadný projev se stal za náboženského úkonu (za jeho trvání), ne však, stal-li se bezprostředně před, nebo bezprostředně po něm. Bylo tudíž zmateční stížnosti vyhověti, rozsudek jako zmatečný podle čí. 9 a) §u 281 tr. ř. zrušiti a věc, ježto v rozsudku nejsou zjištěny ony skutečnosti, jež při správném použití zákona měly by býti základem nálezu, odkázati na krajský soud v Mor. Ostravě, by ji znovu projednal a rozhodl. Při tom bude na soudu nalézacím, by přihlížel i k obhajobě obžalovaného, že přípisem okresní politické správy v Českém Těšíně ze dne 20. listopadu 1925 byl dožádán farní úřad, by vhodným způsobem upozornil na volby a povinnost volební, a proto že po ranní mši ohlásil od oltáře volební povinnost, věk voličů do sněmovny a senátu, barvu legitimace, při čemž se pak i zmínil o kandidátní listině lidové strany a svazku polských katolíků, a aby podle výsledků konaného v tomto směru šetření uvažoval, zda nebyla spojitost mezi předchozím náboženským úkonem a závadným výrokem oním poučováním obecnostva o nejdůležitějších věcech volebních přerušena tou měrou, že nemohl již závadný projev považován býti za část nebo doplněk náboženského úkonu.